

Лекція 2. Визначення класу і виду одягу. Визначення вимог до якості одягу

Зміст

1.Клас та вид одягу.

2.Вимоги до якості одягу.

Першим етапом в організації конфекціювання є визначення асортименту, класу одягу і його особливостей. За загальним призначенням сучасний одяг поділяється на три класи:

- **побутовий;**
- **спортивний;**
- **виробничий.**

Побутовий одяг призначений для захисту організму від несприятливих впливів кліматичного середовища. Цей клас одягу найбільш численний і різноманітний. Він поділяється на підкласи: білизняні вироби, костюмно-платтяні, пальтові, корсетні, головні убори, шкарпеткові вироби. Кожен з підкласів поділяється на види. Наприклад, підклас костюмно-платтяних виробів поділяється на піджаки, жакети, куртки, жилети, штани, сюртуки, смокінги, сукні, сукні-костюми, спідниці та ін. *За статевовіковою ознакою одяг поділяється на групи:* чоловічий, жіночий і дитячий (для немовлят, дітей ясельного віку, для дітей дошкільного віку, молодших школярів, старших школярів, підлітків). *Залежно від пори року і кліматичних зон групи одягу поділяють на підгрупи:* весняно-літня, літня, зимова, багатосезонна.

Спортивний одяг поділяється на *підкласи* – за видами спорту, *на групи* – за статевовіковою ознакою. Він включає одяг для професійного і аматорського спорту. Одяг для професійного спорту має не лише максимально задовольняти потреби конкретного виду спорту (ковзани, бокс, велоспорт та ін.), але і слугувати утилітарним функціям (практичній, ергономічній).

Виробничий одяг поділяється на три підкласи: *спеціальний, відомчий* (формений) і *технологічний* (санітарно-гігієнічний). *Спеціальний одяг* призначений для захисту робітників від впливу небезпечних і шкідливих виробничих факторів. Він належить до числа індивідуальних засобів захисту. Цей одяг, у свою чергу, поділяється на групи і підгрупи залежно від його захисних властивостей (механічних пошкоджень, підвищених і понижених температур, радіоактивних речовин, рентгенівських випромінювань, нафтопродуктів та ін.). Спеціальний одяг, так само як і побутовий, поділяється на види – куртки, штани, комбінезони, напівком-бінезони, плащі та ін. *Відомчий одяг* включає формений одяг для військовослужбовців, залізничників, зв'язківців та ін. Основні види – шинель, кітель, пальто, сукні, головні убори. *Технологічний (санітарний) одяг* призначений для гігієнічного захисту предметів праці і працівника від загальних виробничих забруднень.

Одяг за цільовим призначенням поділяють на: повсякденний (робочий костюм, діловий, для вулиці), домашній, для урочистих випадків, для естради, для відпочинку та ін. Повсякденний одяг - має бути зручним, зносостійким, виконаний у діловому, класичному або спортивному стилі з помірною кількістю прикрас і оздоблень. Урочистий одяг - вирізняється розмаїтістю форм стилю "фентезі" або його варіантів – романтичного, фольклорного, а також класичного. Основна функція цього одягу – прикрашання людини і створення святкового настрою. Домашній одяг - має бути зручним, гігієнічним, сучасної форми. Робочий одяг - використовується для роботи в побутових умовах, має бути зручним для виконання різних робіт. Одяг для активного відпочинку - його форма, конструкція і матеріали мають забезпечувати максимум зручностей людині. До одягу для активного відпочинку належать костюми, штани, сукні, сорочки, спідниці, куртки, комбінезони.

За видом застосовуваних матеріалів виокремлюють одяг із тканин, трикотажу, нетканих матеріалів, натуральної і штучної шкіри і хутра, комплексних, плівкових матеріалів.

За способом виготовлення одяг буває кроєним, в'язаним і комбінованим. На підставі вибору класу і виду одягу, визначення конструктивних особливостей виробу, його основних властивостей, залежно від призначення й умов експлуатації встановлюються вимоги до конкретного виробу.

2. Визначення вимог до якості одягу є наступним етапом конфекціювання. Одяг створює навколо тіла певний мікроклімат, який забезпечує оптимальні умови для підтримки теплового балансу і постійної температури, що є необхідною умовою нормальної життєдіяльності людини, збереження її здоров'я і працездатності на високому рівні. Тому вимоги, що ставляться до виробів, мають визначатися із взаємозв'язків системи "одяг – людина – навколишнє середовище". Одяг будь-якого виду і призначення має відповідати складному комплексу вимог, які ставлять до нього споживачі, з одного боку, і виробництво – з іншого. Тому всю різноманітність цих вимог оцінюють двома групами показників – споживчими і виробничими чи техніко-економічними показниками якості. **Споживчі показники якості** і вимоги до одягу визначають безпосередньо суспільну та індивідуальну цінність одягу для людини. До цих показників належать:

- *соціальні*, які вказують на відповідність розмірно-зростового асортименту одягу споживчому попиту, на конкурентність одягу на внутрішньому і світовому ринках, а також на відповідність прогнозу споживчого попиту;
- *функціональні*, які визначають ступінь відповідності виробу конкретному призначенню, умовам експлуатації; ступінь відповідності розмірним і повотно-віковим характеристикам споживача, його зовнішньому вигляду;
- *естетичні*, які визначають художню концепцію одягу і ступінь відповідності його сформованому суспільному естетичному ідеалу, новизну моделі і конструкції (тобто відповідність сучасному стилю і моді), ступінь досконалості композиції моделі, товарний вигляд;
- *ергономічні*, які визначають ступінь відповідності одягу, його окремих частин антропометричним і психофізичним особливостям людини; його

гігієнічну відповідність санітарно-гігієнічним нормам; зручність користування виробом у різних побутових і виробничих умовах; – *експлуатаційні*, які визначають ступінь стабільності збереження якості одягу при носінні, його надійність (стійкість матеріалів і з'єднувальних швів до розривних навантажень, формостійкість деталей і країв одягу, зносостійкість матеріалів і елементів конструкції, тобто довговічність).

Техніко-економічні (виробничі) показники якості одягу визначають ступінь технічної досконалості конструкції, методів проектування і технології одягу з урахуванням витрат на його виготовлення і споживання. До цих показників належать: *показники стандартизації й уніфікації конструкції*, що визначають ступінь конструктивної і технологічної однорідності проєктованого одягу (зведення всіх можливих рішень до найбільш раціональних; підвищення серійності продукції і створення передумов для зменшення витрат на її проектування, виготовлення, експлуатацію і т. д.); *показники технологічності*, що визначають ступінь прогресивності конструкції і технології, ступінь механізації й автоматизації, трудо- і матеріаломісткість виробу; *показники економічності*, що характеризують витрати на проектування, технологічну підготовку, розкрій і виготовлення одягу. Ці показники пов'язують між собою споживчі й технічні (виробничі) показники і відображають економічну ефективність витрат на продукцію.

Крім зазначених показників, до виробничих належать показники, що відповідають вимогам транспортабельності виробів, і їх патентно-правові показники.